

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jiřího Cidliny a soudkyň Mgr. Miloslavy Štorkové a JUDr. Aleny Svátkové ve věci

žalobce: **Ing. Branislav B.**, narozený xxx
bytem xxx
zastoupený advokátem Mgr. Janem Pavelkou, LL.M.
sídlem Jugoslávská 620, 120 00 Praha 2

proti
žalované: **Mgr. Eva B.**, narozená xxx
bytem xxx
zastoupená advokátem Mgr. Ondřejem Maderem
sídlem Dukelských hrdinů 975, 170 00 Praha 7

o zúžení společného jmění manželů, k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 13. září 2018, č. j. 27C 154/2017-32,

takto:

Rozsudek soudu prvního stupně se **zrušuje** a věc se **vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně zúžil společné jmění manželů, Ing. Branislava B. a Mgr. Evy B., vzniklé uzavřením manželství dne 28. 9. 1996, až na věci tvořící obvyklé vybavení domácnosti (výrok I.). Současně vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.).
2. V odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že žalobce se domáhal zúžení společného jmění manželů s odůvodněním, že manželé spolu trvale více než šest let společně nežijí, v současné době je vedeno řízení o úpravě poměrů k E., M. a N., když dvě z dcer v jeho průběhu nabyly zletilosti. Uvedl dále, že manželství je rozvráceno, žalovaná žije s jiným partnerem, nemá žádný přehled o jejích ekonomických aktivitách. Poukázal, že je proti smyslu institutu společného jmění manželů, aby jej nadále vytvářeli.
3. Žalovaná navrhlá zamítnutí žaloby. Nesporovala, že od roku 2012 spolu s žalobcem nežijí, všechny tři dcery žijí s otcem, výživné řádně platí. Namítala však, že nepodstupuje nepřiměřená rizika, chová se s racionálním hospodařením.
4. Na základě provedeného dokazování s odkazem na ust. § 724 odst. 1 o. z. soud prvního stupně uvedl, že manželství účastníků bylo uzavřeno dne 28. 9. 1996, od května 2012 spolu nežijí ve společné domácnosti, kdy od tohoto data žije žalovaná se svým přítelem. S přihlédnutím k rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 4. 10. 2015, sp. zn. 22Cdo 373/2015, dovodil, že podmínky pro zúžení společného jmění manželů jsou v daném případě splněny. Shrnul,

Shodu s prvopisem potvrzuje Ema Pithardová.

že manželé spolu více než šest let nežijí, každý žije v jiné domácnosti ve smyslu spotřebního společenství, o obnovení společného soužití nikdo z manželů nejeví zájem, deklarují úmysl zahájit řízení o rozvod manželství. Za těchto okolností žalobě jako důvodné vyhověl, když o nákladech řízení rozhodl s ohledem na případ iudicium duplex.

5. Proti tomuto rozsudku podala včasné odvolání žalovaná. Namítala, že dokazování bylo provedeno v podstatě pouze oddacím listem. Další důkazy prováděny nebyly, kdy se soud prvního stupně spokojil s tím, že manželé spolu nežijí, probíhá řízení o úpravě poměrů k dětem. Dovožovala, že dokazování bylo zcela nedostatečné pro zjištění skutkového stavu s tím, že tak nemohlo dojít ani ke správnému a odpovídajícímu právnímu posouzení. Pokud soud prvního stupně odkazoval na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 4. 10. 2016, sp. zn. 22Cdo 373/2015, poukázala, že rozsudek má v podstatě zcela opačný smysl, kdy zásadním sdělením citovaného rozhodnutí je odůvodnění v jeho závěru. Soud prvního stupně však pouze konstatoval, že závažným důvodem pro zúžení společného jmění je pouze déletrvajícím oddělené soužití manželů, deklarovaný nezájem o obnovu manželského soužití a vynakládání prostředků na chod oddělených domácností. Uzavřela, že je nezbytné doplnit dokazování, a proto navrhovala, aby odvolací soud napadené rozhodnutí soudu prvního stupně zrušil a věc vrátil k novému projednání a rozhodnutí.
6. Žalobce se k odvolání žalované vyjádřil s tím, že považuje rozsudek za věcně správný a navrhoval jeho potvrzení. Podle jeho názoru soud prvního stupně provedl nezbytné dokazování, kdy rekapituloval jeho závěry, přičemž zdůraznil, že účastníci dlouhodobě nejsou schopni nalézt shodu ve vztahu k jakýmkoli rozhodnutím, zejména pak co se týká správy společného jmění. Považoval za správné, že byl souhrnně klasifikován závažný důvod ve smyslu ust. § 724 odst. 1 o.z. s tím, že si lze stěží představit situaci, která by zřetelněji naplňovala smysl a účel tohoto ustanovení, nežli je dlouhodobá situace mezi účastníky. Poukázal, že jednání žalované si vzájemně zcela odporuje, kdy na posledním jednání v opatrovnické věci žalovaná uvedla, že ji nenapravitelně poškodila exekuce vedená proti jeho osobě, že z tohoto důvodu ztratila práci a musela hledat novou, kdy její příjem nečiní tolik, aby mohla dcerám doplatit dlužné výživné. Naproti tomu podává odvolání proti zúžení společného jmění. Zdůraznil, že nemá přehled o majetkové situaci žalované, neví, jakým způsobem hospodaří s finančními prostředky. Zdůraznil, že se stará o tři dcery, se žalovanou, která žije s novým podnikajícím partnerem, není v kontaktu.
7. Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek soudu prvního stupně z podnětu podaného odvolání, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (ust. § 212 a ust. § 212a, ust. § 214 odst. 1 o. s. ř.), a poté dospěl k následujícím závěrům.
8. Podle ust. § 724 odst. 1 o. z., je-li proto závažný důvod, soud na návrh manžela společné jmění manželů zruší nebo zúží jeho stávající rozsah. Podle odst. 2 téhož ustanovení závažným důvodem je vždy skutečnost, že manželův věřitel požaduje zajištění své pohledávky v rozsahu přesahujícím hodnotu toho, co náleží výhradně tomuto manželu, že manžela lze považovat za marnotratného, jakož i to, že manžel soustavně nebo opakovaně podstupuje nepřiměřená rizika. Jako závažný důvod může být shledáno také to, že manžel začal podnikat nebo že se stal neomezeně ručícím společníkem právnické osoby.

9. Odvolací soud uzavřel, že v daném případě nejsou prozatím předpoklady ani pro potvrzení ani případně pro změnu napadeného rozhodnutí soudu prvního stupně. Předně je třeba uvést, že obsahové náležitosti odůvodnění písemného vyhotovení rozsudku jsou obsaženy v ust. § 157 odst. 2 o. s. ř., které stanoví, že není-li dále stanoveno jinak, soud v odůvodnění rozsudku uvede, čeho se žalobce domáhal a z jakých důvodů a jak se ve věci vyjádřil žalovaný, stručně a jasně vyloží, které skutečnosti má prokázány a které nikoliv, o které důkazy opřel svá skutková zjištění, jakými úvahami se při hodnocení důkazů řídil, proč neprovedl i další důkazy, jaký učinil závěr o skutkovém stavu, a jak věc posoudil po právní stránce. Účelem odůvodnění rozsudku je vyložit opodstatněnost, pravdivost, zákonnost a spravedlivost rozhodnutí, které bylo soudem vydáno. Odůvodnění rozsudku je prostředkem kontroly správnosti postupu při vydávání rozhodnutí z hlediska možnosti přezkoumání rozhodnutí na podkladě opravného prostředku. Aby tento účel byl splněn, musí rozsudek (jeho písemné vyhotovení) obsahovat zákonem stanovené náležitosti (ust. § 157 odst. 2 o. s. ř.), které však v konkrétním případě absentují.
10. Z rozsudku soudu prvního stupně není ve smyslu shora uvedeného ust. § 157 odst. 2 o. s. ř. zcela zřejmé, na základě jakého skutkového stavu soud prvního stupně rozhodoval. Odvolací soud postrádá ucelenou a srozumitelnou konstrukci rozhodnutí, z níž by bylo patrné, jaké konkrétní skutečnosti měl za prokázány, případně které převzal ze shodných tvrzení účastníků řízení a jaký učinil závěr o skutkovém stavu věci. Soud prvního stupně se totiž v daném případě omezil skutečně pouze na provedení důkazu oddacím listem, a to i přesto, že byly navrhovány i další důkazy k prokázání sporných tvrzení. Soud prvního stupně vyšel z nesporných tvrzení účastníků, že spolu nevedou společnou domácnost od roku 2012, v současné době probíhá řízení o úpravě poměrů k jejich třem dcerám, kdy dvě v jeho průběhu nabyly zletilosti. Zkonstatoval, že účastníci nemají zájem na obnově soužití, deklarují zájem o rozvod manželství, a proto bez dalšího žalobě jako důvodně vyhověl. Přesto, že soud prvního stupně odkázal na přílehuovou judikaturu, a to rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 4. 10. 2016, sp. zn. 22Cdo 373/2015, nerespektoval právní názor zde uvedený a vycházel z výňatku tohoto usnesení vytrženého z kontextu. Z daného rozhodnutí se výslovně podává, že „samotné oddělené soužití manželů a nezájem o další zachování manželství, jenž je navenek demonstrován probíhajícím rozvodovým řízením, nejsou skutečnostmi, jež by samy o sobě představovaly vážný důvod pro zúžení či zrušení společného jmění manželů. K nim musí přistoupit skutečnost další, která je svou intenzitou způsobila ovlivnit manželské majetkové společenství, a to jak co do rozsahu, tak i hodnoty předmětu společného majetku, nebo skutečnost mající vliv na správu společného majetku či hospodaření s ním. Na rozsahu či hodnotu společného majetku tak bude mít nepochybně vliv takové jednání jednoho z manželů, v jehož důsledku dochází k bezdůvodnému rozprodávání či zadlužování společného majetku, k neúměrnému zatěžování majetku, například zástavním právem či jiným způsobem zajištění, popřípadě dochází ke stavu, kdy společný majetek oproti obvyklému běhu věci, který by bylo možné očekávat, nebude dále rozmnožován. Důvodem negativně postihujícím správu či hospodaření se společným majetkem musí potom být neshoda, která podstatným způsobem využití či nakládání se společnými věcmi či právy ztěžuje do té míry, že je způsobila přivodit vznik závažné či těžko nahraditelné újmy na věci či právu, na právech jednoho z manželů, popřípadě i na společném majetku jako celku. Závadné jednání jednoho z manželů či podstatná neshoda při hospodaření se společným majetkem musejí být již existující či reálně hrozící a jako takové musejí být soudem nepochybně zjištěny“.
11. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že potřebnost prokázání závažného důvodu pro zrušení či zúžení rozsahu společného jmění manželů je obecně zakotvena v ust. § 724 odst. 1 o. z. V ust. § 724 odst. 2 o. z. je pak uvedeno několik případů, ve kterých jsou naplněna kritéria závažného důvodu vždy bez dalšího. Současně jsou uvedeny i situace, kdy tato kritéria naplněna být mohou. Zatímco první skupina případů nechává na uvážení soudu pouze to, zda byly či nebyly uvedené

skutečnosti naplněny, druhá skupina vymezuje nejen skutkový základ, který má být v obecné rovině naplněn, ale současně dává soudu možnost, aby posoudil, zda je důvod v dané situaci naplněn skutečně s dostatečnou intenzitou. Zda v daném případě je ta či ona skutečnost nebo okolnost skutečně natolik významná, aby ji bylo třeba zohlednit právě jako důvod podmiňující modifikaci zákonného rozsahu společného jmění, vždy zůstane na uvážení soudu. Avšak i v případech, kdy je zákonem stanoveno, že se jedná vždy o závažný důvod, musí být v řízení prokázáno, že tato situace skutkově nastala.

12. V daném případě zůstává skutečností, že soud prvního stupně nikterak nezohlednil námitky strany žalované, neprovedl navržené důkazy k prokázání sporných tvrzení, a s ohledem na sporný charakter řízení nevyužil ani poučovací povinnosti ve smyslu ust. § 118a o. s. ř. Odvolací soud tak ve shodě s argumentací žalované obsažené v odvolání uzavřel, že soud prvního stupně neprovedl v dostatečném rozsahu dokazování k náležitému zjištění skutkového stavu i s přihlédnutím ke všemu, co v řízení vyšlo najevo, přičemž věc pak nebyla zhodnocena dostatečně ani po právní stránce.
13. Za těchto okolností odvolací soud v souladu s ust. § 219a odst. 1 písm. b) a ust. § 221 odst. 1 písm. a) o. s. ř. napadený rozsudek soudu prvního stupně pro nepřezkoumatelnost s ohledem na nedostatek důvodů zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.
14. Na soudu prvního stupně bude, aby postupoval v intencích tohoto rozhodnutí. Jeho nové rozhodnutí bude obsahovat náležitosti ust. § 153 odst. 1 a ust. § 157 odst. 2 o. s. ř. s tím, že jednotlivé důkazy budou hodnoceny jednotlivě i v jejich vzájemných souvislostech (ust. § 132 o. s. ř.). Náležitě se současně vypořádá i s námitkami žalované, uplatněnými v rámci odvolání. Zejména pak bude dbát toho, aby písemné vyhotovení rozhodnutí bylo přesvědčivé, logické v jeho závěrech a splňovalo tak svůj účel a význam.
15. Soud prvního stupně je vázán právním názorem odvolacího soudu (ust. § 226 odst. 1 o. s. ř.).
16. V novém rozhodnutí bude soudem prvního stupně rozhodnuto i o nákladech odvolacího řízení (ust. § 224 odst. 3 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

Praha 27. února 2019

JUDr. Jiří Cidlina v. r.
předseda senátu